

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сант.

Директор А. ЈОВАНОВИЋ

БРОЈ 10 сант.

РУСКА ОФАНЗИВА

Од пре четири дана предузели су Руси на фронту Галиције снажну офанзиву, која је одмах у своје почетку крунисана знатним успесима. На фронту од 350 километара аустријске су трупе нагнате на нагло повлачење пошто су на бојном пољу оставиле много хиљада мртвих и рањених, а у рукама противниковим преко 51.000 заробљеника, 120 топова и 120 митраљеза. То је велика и несумњива победа руског оружја, поводом које желимо да проговоримо неколико речи.

Нова руска офанзива, коју цео савезнички свет поздравља с највећим одушевљењем дошла је у веома zgodном и повољном тренутку. Немачка главна снага ангажована је на Верденском фронту, где је неуспех Немке нагнао да ослабе источни фронт ради појачања западног. Али борбе од 4 месеца само су исцрпиле и изнуриле кајзерову војску и она данас пред очевидним фијаском на Вердену стоји и према Русима знатно ослабљена.

Руси су предузели офанзиву најпре према Аустријанцима. На то су их определиле можда две врсте разлога: прво, што су Аустријанци пасивирали својом офанзивом у Трентину били занемарили сасвим руски фронт ослабивши га знатно, а друго да би једним наглим и успешним налетом збунили Аустријанце, нагнади их на повлачење у реду и тиме изазвали панику у непријатељској војсци и уједно олакшали акцију Талијана у Трентину.

По свему изгледа, да ће се нова руска офанзива протегнути на цео источни фронт. Више је него несумњиво да ће њене последице по даљи ток рата бити веома важне, можда предсудне. Руска војска ступа данас у борбу, новом, свежом енергијом, потпуно опорављена и подмлађена новим милионима војника. Она је снабдевана обилато свима потребама, нарочито ратним материјалом, који фабрике руске производе више него што је потребно. Морал руске војске данас је јединствен, а жеља за што скорим победом јача но икад.

Борбе које се све више развијају на западном фронту принудиле Немке, да смање знатно своје снаге на Вердену и то ће дати Французима могућности, да пређу у успешну офанзиву. Оне ће истовремено нагнати Аустријанце да обуставе операције против Талијана, који ће такође предузети офанзиву. Руска офанзива је

предзнак једне опште Савезничке офанзиве. Зато ми гледамо у њој први симптом скорог свршетва рата, а у њеним првим успесима почетак дефинитивног слома аустро-немачке војске.

БЛОКАДА ГРЧКЕ

»Неа Алитија« од 26. маја

Декларација владина и дискусија која се поводом ње развила на скупштинској седници од понедеоника нису задовољиле Силе из Споразума. Резултат: наређена трговачка блокада грчких пристаништа од стране савезничке флоте.

Споразум је, изгледа, очекивао да ће такав бити одговор грчке владе на корак његових посланика и због тога је унапред одлучио био да предузме мере чије је извршење наређено одмах сутрадан по изјави владиној у Скупштини.

И тако данас се Грчка налази околена одасвуда, и то с тога што, одлучивши се за политику неутралности, има намеру да у њој остане и да се ни за длаку не удаљи од најцртаног пута, па ма шта се десило. Али нико није могао замислити да ће ово „ма шта“ доћи до онога до чега је дошло.

И политика неутралности је једна политика достојна поштовања као свака друга. Није само Грчка која води такву политику. Али историја овога рата показује јединствену једну појаву на терет Грчке. Сваки било успех било неуспех зараћених страна удара о Грчку и њено невино становништво плаћа за грехове проливане крви.

Грчка дакле нема права да живи под сунцем. Није она слободна и самостална држава да би могла располагати својом судбином по вољи свога владара, своје владе, свога народа. После стогодишње самоуправе, после толиких народносних борби и после два славна рата, Грчка се налази под старатељством и мора јој се увек претити претом као малом детету што се не управља по ђефовима ћудљиве стара-мајке.

Положај Грчке у међународном рату одређен је и званичним и посебним дискусијама.

Одговорни кругови сматрају да није интерес Грчке да се умеша у овај рат. И догађаји нису демантовали ово схватање. Да је се Грчка — сматрају они који су неодговорни — умешала у борбу пре две године, данас би била сасвим сатрвена. Али ни данас она не може да поведе другу политику изван политике неутралности, јер се ни крај овог рата не може сагледати, а и географски је дошла у такав положај да личи на кристалну чашу између два различита оклопа.

Схватајући тешкоћу свога положаја и у пуном сазнању штета које би претрпела и опасности којима би се изложила, Грчка је уступила Савезницима део своје земље и учинила им услуге чију важност нису порицали они који се данас тако строги показују према њој. Више од тога није Грчка могла учинити, и то су Савезници тако добро разумели да су у новембру званично изјавили како више не иду за тим да Грчка изиђе из неутралности.

Али дође тренутак када су снага догађаја и развој ствари довели Грчку до дилеме: или да отрпи горчину скидања њене заставе са једне тврђаве, или да баца коцку. Прорачунавши последице и узевши у обзир да је оно што се дешава случајно и да Споразум у свом огромном напору неће посрнути због једног догађаја који нема значаја у тигантској борби која се води, Грчка је нашла за паметније да истраје у политици неутралности и да остави зараћеним странама да своје расправе слободно реше на грчком земљишту.

Надлежни не виде разлог за предузете мере против Грчке, јер политика неутралности није престала бити наклоњена Споразуму и јер би неутралности нестало да је Грчка објавила рат централним државама: да је у питању била само Бугарска зацело не би ни за тренут било устезања. А предузете мере су у токило неоправданије, у колико је званично било изјављено да је заузео Рупела извршено из чисто војних разлога и да неће бити никаквог надирања у грчку земљу. Споразум је био дужан да верује у ову званичну грчку изјаву и само онда да приступи одлукама када би се по догађајима уверио да нису одржана да-

та обећања.

Због тога мислимо да Споразум узимајући у обзир благонаклоњено држање Грчке према њему неће пропустити а да ускоро не дигне ванредно строге мере које су предузете против Грчке.

Пол-Луј.

P. S. Овај чланак, вешто написан, полузваничан по тону, редак у својој дипломатској уздржаности, разумљив је сваком разумном читаоцу. Он не може значити ништа друго до оно што значи: одобравање владине политике и неодобравање савезничких мера. То је једно гледиште, достојно поштовања као свако друго поштено гледиште. Али није достојан поштовања и начин на који је он странцима саопштен у јучерањем »Опiniону.« Мени ни досад није било измакло да мој колега који пише *Преглед штампе* у »Опiniону« неверно рапортира странцима о писању грчких новина. То сам досад приписивао незнању грчког језика и неспособности да се да добра анализа једног чланка. И то је један грех, али бар литерарни; јучерањи је, међутим, један морални грех. Кома је то потребно да десетинама хиљада Француза и Енглеза буде неверно обавештено о писању грчке штампе, а то ће рећи о јавном мишљењу грчком? Зацело то не може бити симпатични г. Рубен.

Paul-Louis.

Грчка демобилише

Као што се могло и очекивати Грчка демобилише. Луце је г. Скулудис се трибине у Скупштини изјавио да је влада одлучила да изврши делимичну демобилизацију грчке војске.

У свом говору којим је ову одлуку саопштио посланицима није навео ни разлоге који су владу определили на овај корак.

У Атини ова је новост произвела велико олакшање, нарочито у официрским круговима.

У Савезничким круговима мисли се да ће Грчка, пошто се одлучила на делимичну демобилизацију, остати до краја непријатељства у Европи неутрална.

Пошто је г. Скулудис извршио ово саопштење посланик Великинадес тражио је ослобођење финансиских стражара и резервних жандарма. Г. Скулудис

ПРЕТИЛАГА ИЗНОСИ:

Месечно 3 франка тримесечно 9 франка, годишње 36 франка

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Сваки огласи 0.20 франк од петитног реда, већи огласи по погодби. Новац се полаже државним кованицама и дипломатским заступништвима.

ЛИСТ ПЛАЊИ СВАКИ ДАН ПО ПОДНЕ

Пошту слаати преко Краљ. Срп. Ген. Консулата у Солуку

РУКОВИСИ СЕ НЕ БРАЂАЈУ

Стан редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуку код агенције „Друштво грчке штампе“ ул. Бугарског бр. 5, близу главне поште.

дис је изјавио да влада озбиљно проучава ово питање и да ће ускоро бити у стању да им саопшти своју одлуку. Тада је настало живо одобравање.

Демобилизација обухватиће око 100 хиљада људи. 5. корпус добио је наређење да се

спреми да отпутује у Јањину, где је његово место становања.

Владини листови пишу у смислу да ће се, ако се спољна ситуација погорша, ослобођене класе опет позвати под заставу.

Класи 1912 дато је двомерно одсуство.

Одисеја руског консула у Бугарској

Причања г-ђе Стребулајев

(2)

Приђоше два аустријска официра. Они су били српски заробљеници. Ја и муж не само да смо их знали из Скопља, него смо им у нечему и помагали. Они нас весело поздравеше. И они су требали да иду у Софију. Бугарски командант приђе овим официрима и једнога од њих дупи по рамену. Аустријанац се учтиво уклони од ове нетражене фамилијарности Бугарски командант узвикну:

— Е то разумем! Аустријанци и Немци — то су наши прави пријатељи, с њима ћемо ми водити велику политику, с њима ћемо ићи под руку, ми смо увек тежили к вама свом нашем бугарском душом. А ове фантасте Русе ми смо експлоатасали, док нам је то било zgodно. У политици нема сентименталности. Ми смо народ реалне политике. Ми остављамо Србима да раде као Дон Кихоти. И сад су добили за своје доњихотство. Воз се креће кроз неколико минута. Аустријски официри ићи ће првом класом, а руски конзул са женом трећом, пошто нема четврте, а ви вагона за превоз стокe.

Али се овде наљутише и аустријски официри.

Ми никако не пристајемо. Ако ви за руског конзула немате бољег места, до треће класе, онда ћемо и ми ићи трећом класом. Не желимо олакшице и привилегије.

Бугарин се збуни и оде.

Путујемо у Софију, дуго и лагано. Долазимо ноћу и неколико часова седимо на станици, очекујући даље догађаје. Најзад дође неко војно лице и обрати нам се:

Шта да радим с вама? Све су кафане пуне Немаца и не мислим да би вам била пријатна њихова близина, али ћу некако удесити. Унапред вас опомињем да ће бити режим хапсенички. Никакве везе са спољашњим светом не можете имати. Пред вашим ће вратима дежурати стражар.

И ту је овај господин сматрао за потребно да нам саопшти читав низ новости: Србија не постоји, она је избрисана с лица земље; Краљ, Престолонаследник и Паша сви су у бугарском ропству, заједно с генералима и министрима. Немци и Аустријанци побеђују на свима фронтима. Русију су постигли многи неуспеси и она жуди за миром.

Ми нисмо веровали ни једној речи овога Бугарина; нисмо веровали, али нас је ипак обузео тужан неки немир. Сувише су нама били разорени нерви, а сем тога, нису нам саопштавали ништа друго до саме лажи, не допуштајући да читамо новине, чак ни бугарске ни немачке, за које се зна

да су тенденциозне.

Са станице смо отпутовали ноћу у варош. Ја сам размисљала о нашим патњама; а ни спаљала нисам, да нас главне муке и патње тек очекују.

Ми смо дакле у затвору. Тај је затвор хотел, а наша тамница соба у хотелу. Разлика је само у спољашњем облику; суштина је иста — ми смо затворници. Прате нам сваки корак и прислушкују. Прислушкују чак и кратке неопходне дијалоге с послугом.

Сваки дан је завиривао код нас префект вароши. Колико ће нас држати овде? Док се из Русије не врати наш Јаникијев. — Али ви сте за нега држали нашег представника у Русију. Бугарин се насмеја. — Па шта ви мислите? Зар један бугарски дипломата не вреди бар неколико руских? Јако жалим што нисмо задржали Савинског. Ми с вама поступамо као културни људи, а наш Јаникијер седи у вашој варварској Русији у ланцима. Њега хране живим месом. — Чујте, ви ваљда ни сами неверујете у тулаж. Зашто све то говорите? Бугарин не збунивши се наставља:

— Знајте, ако се с њим ма шта десити, ви ћете бити одговорни и с вама ће се десити исто; да, да, исто оно што и с њим.

— Али ако се он разболи и умре...

— Онда ћете се и ви с вањим мужем тако исто »разболети« и тако исто »умрети.«

И при том се смехом целата. Све смо то стрпљиво сносили. Видевши, да сличним провокаторским испадима не могу од нас ништа добити, Бугари су почели да нас ударају осетљивије.

Нији било дана, кад ови незвани гости нису грдили Русе, Русију, царева Александра II и Александра III. Невалалци су оштријим изразима критиковали и наш владајући дом.

Ту се чаша нашег стрпљења прелила. И ја и мој муж тражили смо да се одмах престане с тим безобразлуком. — Ви можете врећати нас, али не смете врећати нашу светињу... Ви се користите нашим положајем, јер вас не можемо казнити за то, а то је дрско и подло... Ми ћемо се жалити холандском посланику, ми ћемо се постарати да нас прими и г. Мелвил, и г. Мелвил ће умети да нас заштити.

Доведени до очајања, ми смо решили да идемо до крајњих граница. Нека буде шта буде. Претња је подејствовала и наши су мучитељи овог пута престали са својим гнусостима.

(настављаће се)

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

— Званични коминикеи —

Солун, 28. маја.

Непријатељска артиљерија извршила је мало активнија него јуче. Иначе није било ничега значајног на целом фронту.

Париз, 28. маја

На левој обали Мезе одржава се интензивна акција артиљерије на сектору коте 304 и у пределу III тачкура.

На десној обали Немци су извршили снажног бомбардовања извршили нападе на француске положаје западно и источно од мајора Тиломона. Сви су ови напади одбијени ватром француских минобацача. Снажна контранапада у пределу Шок а Мусон, с прекидима на осталом фронту.

Лондон, 28. маја

Генерал Хег јавља за огорчену борбу источно од Иира. После јаког бомбардовања, непријатељ је извршио напад пешадијом али без успеха. Непријатељ је ипродро у неколико розова северно од Хуса. Оштра линија је свуда остала нетакнута.

Рим, 28. маја.

Непријатељ је извршио више напада на наше положаје у Вал д' Арса, Монте Саччо и Залма, али се морао повући услед јаког отпора наше војске.

На висовима К. ма. мур извршили смо контранапад и одбили Аустријанце до дна долине.

На фронту Адиге и Брента артиљеријска акција.

Непријатељски напади на Кошицуру и на наше положаје југ. ист. од Азнага одбијени су.

У Карнији и на Сочи борба бомбама и минама и сукоби по јединих одељењу.

Лондон, 28. маја.

Јављају из Амстердама: Први коминике немачког адмиралитета цени немачко губитке у поморској битци на 800 мртвих, 4600 несталих 1400 рањених, што чини укупан број од 6800 до 7000 морнара.

Амстердам, 28. маја.

„Телеграф“ јавља, да је прошле среде једна немачка лађа, вероватно један торпедер ударила о мину близу Зебрета. Лађа је потонула и брод, који је био дојурео у помоћ није могао спасти ниједног морнара.

Лондон 28. маја

Један званичан немачки извештај односно поморске битке признаје губитак »Луцова« и »Роштока«, а вести о пропасти »Висбадева« не побија.

Сјајне руске победе

Петроград, 28. маја.

Услед силног напредовања руских трупа, Лавову је озбиљно загрожено.

Петроград, 28. маја

Из Петрограда јављају да се руска офанзива од Припета до румунске границе развија неочекивано сјајно.

Руси су се дочепали тврђаве

Линца као и великог броја розова које су Аустријанци били веома јако утврдили. Заробљено је још 11 хиљада људи међу којима има 225 официра. Борбе се настављају.

Турин, 28. маја

„Штампа“ доноси према немачким листовима, да се велики број јавних артиљеријских официра налази у руској војсци, и специјално у армији генерала Брусилове, где рукује тешком артиљеријом.

Париз, 28. маја.

Војни критичари констатују јединствено дејство нове руске артиљерије. Аустријанци су у великом страху због опасности која прети Лавову. Руске победе увећање су заузеле вароши Луцка, која је центар снабдевања аустријске војске; а која лежи 35 км. иза линија које су Аустријанци држали пре руске офанзиве. Целокупан број заробљеника износи за три дана 51.000 војника и преко 1000 официра.

ВЕСТИ ИЗ СРБИЈЕ

Преко „Београдских Новина“ траже:

Тома Чађевић из Београда Брегалничка 1 моли за извештај о Гаврилу Димићу књиговесцу, Светозар Аврамовић пензионер извештава се да су његови здраво, Десанка Раде Милића војног апотекара и капетана I. кл. моли да се извести о Душану и Боривоју Милићевићу рез. коњич. поручницима адреса Студеничка 14 Београд, Мара Перуничкић моли за извештај о своме мужу Душану Перуничкићу резерв. капетану морав. дивиз. јавља да је са ћерком од децембра у Београду у своме стану. Извештава се Милко Ђоковић хотелијер из Крушевца да је његов син здрав у једној школи у Француској, Стеван Нешкић шпедитер из Београда Босанова 13 моли се да се јави својима Илија Нешкић је здрав, Сава Антоновић директор у пензији Зорина 60 Београд моли за извештај о синовима Кости мајору 20. пука I. поз. и Светислава каплара 18. пука I. поз. а у последње време тумача код авијатичара и за Бору поручника XV. пука 2. поз., Цана Боје Петровића из Шапца моли госпођу Вукосаву д-р Саме Аврамовића а и све остале пријатеље за извештај о њеним синовима: Јеврему обвезнику шабач. муниц. колоне дри. дивиз. Милораду Ђаку нареднику I. чете 2. бат. 15. пука I. поз., Переа и радојка Жујовић из Сопота моле сваког за извештај за мужа Перу за сина Милорада служитеља поште опште и јављају да је кум Никола као и отац Милорадов Радован код куће а и остали су сви живи и здрави. Драга, Каја и Лена Живковић из Београда моле за извештај за Жигу, Станислава и Станка који је пешад. поручник тимоч. дивиз. II. поз. 14 пука, Мара Пајевић из Београда моли за извештај о своме мужу Милану

Оросди -- Бак

Централа:
Краља Ираклија бр. 5.

ПАЖЊА СРПСКОЈ ВОЈСЦИ**Оросди -- Бак**

Филијала:
улица Венизелос бр. 4.

Препоручује:

Све врсте конфекционе робе,
Велики избор одела, ше-
шира и т. д.
Разноврсно кухинско ила-
ко и порцеланско посуђе.
Све по цени врло умереној
и утврђеној.
Прима српски новац по
дневном курсу.
Услуга брза и тачна.

У СОЛУНУ ЈЕ ЈЕДИНА ФРАНЦУСКА
ФИРМА ЧИЈЕ ЈЕ СЕДИШТЕ
У ПАРИЗУ, УЛИЦА
ЛАФАЈЕТ 126.

ОРОСДИ-БАК

ЦЕНТРАЛА:
Улица Краља Ираклија бр. 5.

ФИЛИЈАЛИ:
Улица Венизелос бр. 4 где се говори српски
улица Венизелос бр. 8,
и улица Игњатија број 14.

Препоручује:

Своје велико стовариште
најбољих вина и ликера.
Велики избор разних кон-
зерви, бисквита, чоколада, те-
ста, сагуна, масла и т. д.
Цене су врло умерене и
утврђене.
Прима поручбине и на-
бавља све артикле.
Услуга брза и тачна.

улица Венизелос бр. 8.
Филијала:

Оросди -- Бак**ПОСЕТИТЕ РАДЊУ „ОРОСДИ-БАК“**

улица Игњатија бр. 14
Филијала:

Оросди -- Бак**МЕЊАЧКА РАДЊА**

Баруха Салтиела и Скапа

Препоручује се својом солидном рад-
њом, при размени свију врста нов-
чаних вредности по дневном курсу.
СОЛУН, УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС БР 8.

Стовариште женских шешира и
велики избор најмодерније робе
за даме

Д. ХРИСТИДЕ

СОЛУН

Улица Смилицки бр. 17.

Велика Посластичарница**Алмознино**

улица Венизелос бр. 6. — Премо пута Тиривга

Најбоље и најкукусије разне по-
сластице увек свежје.

Велико стовариште разних чо-
колада и ликера

СЛАДОЛЕД и ЛЕДЕНА КАФА

Све по умереној и утврђеној цени,
јефтиније него ма где.

Необично брза услуга. Прима
ка извршене све поручбине.

Говори се и српски 15-15

ВЕЉБИ и ЕЛЕГАНТНИ БЕРБЕРСКО-

... ФРИЗЕРСКИ САЛОН ...

Али Назим

На Тргу Слободе преко пута хотела „Олимпос“
Чистоћа примерна. Послуга брза.

— Говори се српски —

Велико стовариште косметика,
жириса, брковеза и свих артикала
за тоалету. 15-15

ХОТЕЛ Империјал

I. РЕДА

У СОЛУНУ поред самога мора
Потпуно је реновирани и отворени
од 25. априла т. г.

Чистоћа је примерна, собе ел-
гантне, послуга тачна а цене као
и увек умерене.

Соиственик

15-15 **ТАНКО ЧОМИЋ**

униформе за официре и војнике

Официри и војници српске војске
не може другачије бити, своје летње
униформе мораћете правити код

АЛБЕРТА ЕРГАСА

кројача Њ. В. Краља Константина,
улица Цимиски бр. 16, близу броја
19, улице Венизелос. Само се још
у најбољој радњи може правити еле-
гантна, солидна и јефтина одела.

Велики избор мекинтоша

Говори се српски. 15-15

Велика златарска и јувелирска радња**Исака Р. де Ботона**

СОЛУН

улица Венизелос бр. 76.

ОГРОМАН ИЗБОР: САТОВА,
НАКНТА и ДРАГОГ КАМЕЊА

ЈЕДИНО СТОВАРИШТЕ
ЧУВЕНИХ САТОВА

„ЗЕНИТ“

Цене су умерене и строго утврђене.

Господо!

Препоручујемо Вам
да пушите
само

БАЛОНИКА**ЦИГАРЕТЕ**

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

РУЈА . . . . . 20 циг. 1 дж.
ПЕРФЕКЦИОН 24 . . . . .
БОГША 24 0-80

Специјалитети:

МИРОДАТО 24 циг.
ЛЕДИ 24 . . . са зл. писком 0-85
24 са плаута писком
СПЕЦИЈАЛ 24 цигарета . . . 0-50

Дуван за луле. На продају свугде.

17-60

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„АТЛАС“

Ники дин 1 — Елпис 0-80, Аристократ 0-65, Генед-
же 0-50, Македонски 0-35.

Продају се свугде

ФИЛИЈАЛ УЛИЦА ВЕНИЗЕЛОС 12.

13-15